

far *alla* barn i regionen. Vi har därför en gedigen kunskap om verkligheten i skolan.

Förtjänar bättre än höstens häxjakt

Till sist vill vi bara nämna att Christopher Gillberg lagt ner ett oerhört arbete för att öka kunskapen och förståelsen inom detta område.

Han förtjänar bättre än denna häxjakt som pågått under hösten, en skendebatt som förs av en eller några enstaka personer som är dåligt insatta i verkligheten och vilkas syften verkar vara mer av personlig aversion mot Gillberg än att utveckla kunskap och förståelse för barn med neuropsykiatriska svårigheter.

Katarina Karlebo-Bergren för skol-

läkare och skolpsykiatrer i Stockholm; *Gunnar Arhammar, Kristina Tjernström-Arhammar, Erik Belfrage, Monika Bukowska Jacobsson, Ann-Charlotte Diderichsen-Hult, Mats Eriksson, Monica Granath, Per Henriksson, Marie Jansson, Inger Karlsson, Hellen Lundvall-Överby, Anna Paues*

Brist på psykologisk behandlingsmetod vid neuropsykiatrisk funktionsstörning

II I Läkartidningen 49/00 (sidorna 5827-8) anklagar Magnus Kihlbom mig för att stå för en »föräldrad uppfattning om sambandet mellan kropp och själ: hjärnans utveckling som helt skild från den psykologiska och emotionella utvecklingen«. Självfallet gör jag inte det – och jag har personligen aldrig hört någon annan göra det heller.

Många barn mår dåligt – av olika skäl

Många barn idag mår dåligt av miljöskäl – av stress, av för lite kontakt med sina föräldrar, av att föräldrarollen urholkats så att många föräldrar inte vågar vara föräldrar längre, och i värsta fall av svek, misshandel och incest.

Men det finns också en stor grupp barn som mår dåligt i dagens samhälle av skäl som ligger hos barnet självt. Till denna grupp räknas först och främst barn med ADHD/DAMP, Tourettes syndrom, Aspergers syndrom och autism – vanligen sammanfattade under begreppet neuropsykiatriska funktionsstörningar.

Att det någon gång kan förekomma fall som innefattar båda bakgrundsfaktorerna samtidigt är olyckligt men inte osannolikt – likväl som det kan göra så vid diabetes och Downs syndrom. Det förefaller mig inte heller osannolikt att ADHD-diagnosen någon gång använts felaktigt när det egentligen handlat om koncentrationssvårigheter av psykogen orsak (även om jag är övertygad om att det motsatta förhållandet är betydligt vanligare).

DAMP-diagnos bättre än ADHD-diagnos

Av detta skäl är enligt min uppfattning DAMP-diagnosen betydligt bättre än ADHD-diagnosen genom att den snävar in gruppen genom kraven på perceptionsstörningar och motoriska svårigheter.

Under många år har föräldrar till barn med olika neuropsykiatriska funktionsstörningar blivit negativt, för att inte säga föraktfullt, bemötta i vården – och inte sällan anklagade för att vara orsak

till barnets svårigheter. Idag är det föräldrar till barn med DAMP/ADHD som sitter på de anklagades bänk. För tjugo år sedan var det föräldrar till autistiska barn.

Olika bakgrundsfaktorer

Varför är det då så viktigt att skilja biologiska bakgrundsfaktorer från psykologiska? Frånsett att det lättar på föräldrarnas skuld känslor är det viktigt ur behandlingssynpunkt. När det gäller neuropsykiatriska tillstånd har exempelvis tolkande psykodynamisk terapi i stort sett varit verkningslös – väl dokumenterat både av patienter och anhöriga.

Orsakerna till detta är förmodligen många – konkreta tänkande och svårigheter med symboliskt tänkande, brist på fantasi, svårigheter med det inre språket, svårigheter att verbalisera, svårigheter i ömsesidiga relationer och svårigheter att hantera känslor.

Fenomenologiska och dynamiska tolkningar kan i detta sammanhang dessutom vara direkt farliga – framför allt om de är felaktiga. Det har alltför många föräldrar under årens lopp fått erfara – inte minst föräldrar till barn med Tourettes syndrom som mer än en gång blivit misstänkta för incest genom barnets tvångsmässiga upprepningar av obscena och sexuellt laddade ord. Tyvärr har ofta även kognitiv terapi varit ett misslyckande – vilket förmodligen har att göra med att många människor med denna typ av problem mera styrs av impulser än av kognitiva processer.

Det mest tragiska är emellertid att såväl barnpsykiatrin som vuxenpsykiatrin idag helt saknar effektiva psykologiska behandlingsmetoder vid neuropsykiatriska funktionsstörningar. Förhoppningsvis vill även Magnus Kihlbom medverka till att sådana kan utvecklas i framtiden.

Lennart Lindqvist

leg psykolog och förälder till ett barn med neuropsykiatrisk problematik,
Kalmar

Intellektuellt ohederlig begreppsblandning

II De goda medicinska artiklarna i Läkartidningen får en tvivelaktig relief om inte det dåliga undviks. Jag tänker på Läkartidningens uppmärksamhet gentemot författaren fil dr Susanna Ehdin, framför allt genom den omfattande intervjun i 23/99 (sidorna 2884-8), samt polemik nyligen.

Alternativ medicin

Enligt mitt förmenande är det intressant att Läkartidningen tar upp det som brukar kallas alternativ medicin liksom traditionell medicin och folkmedicin, där analys av urgammal erfarenhet kan leda till nya aspekter inom naturvetenskapligt grundad medicin av idag, med malariamedlet artemisinin som gott exempel.

Varje påstående måste beläggas

Att däremot blanda trosbetingade behandlingsprinciper med naturvetenskapligt grundad medicin är intellektuellt ohederligt.

Om så sker blir Läkartidningen på längre sikt ointressant för forskningsintresserade kolleger, som i handledarskap ständigt måste påpeka att varje påstående måste beläggas med hänvisning till välkontrollerade publicerade arbeten eller till egna samstämmiga och reproducerbara data.

Jag menar att den nämnda intervjun gjorde sig skyldig till en sådan begreppsblandning som alltså genom att den publicerades indirekt legitimerades av Läkartidningen.

Ola Sköld

leg läkare, professor, Uppsala